

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/15/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112208991
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8112208991.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a z členov senátu JUDr. Anny Kovaľovej a JUDr. Branislava Brezu v právnej veci navrhovateľa: CETELEM SLOVENSKO, a. s., so sídlom Panenská 7, Bratislava, IČO: 35 787 783, zastúpeného JUDr. Marekom Czompolym, advokátom, so sídlom Bratislava, Ventúrska 16, proti odporkyni: R. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom U. XXXX/X, P., toho času na neznámom mieste, zastúpenú opatrovníkom JUDr. Y. X., vyššou súdnou úradníčkou Krajského súdu v P., o zaplatenie 793,74 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 10C 83/2012-51 zo dňa 5.10.2012, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Navrhovateľ nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a odporkyni sa ich náhrada nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd návrh zamietol. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že návrhom podaným na súde dňa 23.03.2012 žiadal navrhovateľ zaviazat' odporkyňu na zaplatenie sumy 793,74 Eur s príslušenstvom titulom nesplnenia povinnosti zo spotrebiteľského úveru na základe písomnej žiadosti odporcu o poskytnutie úverovej karty s úverovým rámcom 663,88 Eur. Odporkyňa napriek súhlasu so všeobecnými úverovými podmienkami riadne a včas nesplácala poskytnutý úver, preto došlo k odstúpeniu od úverovej zmluvy pre omeškanie s platením splátok zo strany odporkyne. Navrhovateľ odstúpil od zmluvy 21.10.2009. Dňa 31.12.2009 nadobudlo odstúpenie od zmluvy účinnosť a dlh odporkyne sa stal splatný v celom rozsahu. Podľa § 29 ods. 2 O.s.p. bol v konaní ustanovený odporkyni opatrovník, nakoľko tá sa nachádza na neznámom mieste. Opatrovník odporkyne vzniesol námietku premlčania.

Právne poukázal na ustanovenie § 48 Občianskeho zákonníka, § 457 Občianskeho zákonníka, ako aj § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uviedol, že v predmetnom spore prihládol na námietku premlčania uplatnenej pohľadávky, ktorú vzniesol opatrovník odporkyne. Nakoľko odstúpením od zmluvy vzniklo navrhovateľovi právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, toto sa premlčuje za dva roky odo dňa, kedy sa oprávnený dozvedel, že došlo k bezdôvodnému obohateniu. Premlčacia doba v danom prípade začala plynúť na druhý deň od účinnosti odstúpenia od zmluvy, teda od 01.01.2010 a táto dvojročná premlčacia doba uplynula dňa 01.01.2012. Nakoľko bol návrh na začatie konania podaný dňa 23.03.2012, došlo k uvedenému podaniu po márnom uplynutí dvojročnej premlčacej doby, čím je námietka premlčania dôvodná. Z vyššie uvedených dôvodov súd zamietol uplatnený nárok navrhovateľa.

Keďže došlo k premlčaniu istiny ako základu nároku, sú premlčané aj ďalšie nároky ako príslušenstvom tejto pohľadávky.

Výrok o trovách konania vyplýva z § 142 ods. 1 O.s.p. s poukazom na skutočnosť, že úspešnej odporkyňi trovy konania nevznikli.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Namietal nesprávne právne posúdenie veci. Za nesprávny považuje záver súdu prvého stupňa v tom zmysle, že úverová zmluva sa na základe odstúpenia zrušila od počiatku podľa ustanovenia § 48 Občianskeho zákonníka a taktiež posudzovanie odstúpenia od úverovej zmluvy podľa ustanovení občianskeho práva. Navyše poukazuje na skutočnosť, že aj v prípade posúdenia odstúpenia od úverovej zmluvy podľa spomínaného ustanovenia nemohlo dôjsť k zániku všetkých práv a povinností z úverovej zmluvy. Namietal, že jediným legitimovaným na vznesenie námietky premlčania je samotný dlžník - odporkyňa, nie jej opatrovník. Má za to, že subjektívna dvojročná lehota začala plynúť dňom doručenia predmetného rozsudku navrhovateľovi, t.j. 14.11.2012, nie dňom účinnosti odstúpenia. Žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vec prejednal v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie navrhovateľa je neopodstatnené.

V danom prípade odvolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je nečinnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav.

Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak súd síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záveroch vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa právneho názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkového stavu vyvodil správne právne závery.

Odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na vecné správne právne závery súdu prvého stupňa, ale na ich doplnenie uvádza nasledovné:

Odvolací súd nijako nepopiera argumenty, že úver je absolútnym obchodom a že na úver dopadá tretia časť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. Predmetná vec sa však týka spotrebiteľského úveru, ktorý je regulovaný osobitnou právnou úpravou (zákon č. 258/201 Z.z. o spotrebiteľských úveroch). Za spotrebiteľský úver sa považuje akákoľvek odložená platba a samozrejme napriek absolútnemu obchodu sa úver popri inštitúte pôžičky nedá zahrnúť medzi právne vzťahy označené ako spotrebiteľské úvery, ak ide o vzťah B2C (biznismen - spotrebiteľ). Ide však o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Teda ide o typický občianskoprávny vzťah. Spotrebiteľský úver je jeden z najfrekvencovanejších občianskoprávných vzťahov.

Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov (premlčanie, odstúpenie od zmluvy), na tieto vzťahy je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (porov. rozsudok NS SR vo veci 5MCdo

20/09, rozsudok OS Banská Bystrica vo veci 61Cb 221/09). S účinnosťou zákona č. 150/2004 Z.z. (1.4.2004) došlo k zásadnej zmene spotrebiteľského práva. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly oproti zneniu Občianskeho zákonníka sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1 „, spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie“. Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah, vrátane premlčania, predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa. Odvolací súd preto odmieta názor žalobcu, podľa ktorého na predmetnú spotrebiteľskú vec nedopadá právna úprava občianskeho práva, ale obchodného práva.

Odvolací súd má za preukázané, že návrh na začatie konania bol podaný dňa 23.3.2012, pričom navrhovateľ odstúpil od zmluvy s odporkyňou s účinnosťou od 31.12.2009. Preto dôvodne prvostupňový súd konštatoval, že navrhovateľovi vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Podľa § 48 Občianskeho zákonníka od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc, § 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§ 457 OZ).

Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zachovávajú právo na plnenie príslušenstva pohľadávky a zo zmluvnej pokuty aj napriek zrušeniu zmluvy s účinkami od vzniku zmluvy odstúpením od spotrebiteľskej zmluvy zhoršujú postavenie spotrebiteľa, pretože spotrebiteľa zaväzujú nad rámec povinnosti vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka v dôsledku odstúpenia od zmluvy. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Inými slovami, dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku.

Je potrebné si všimnúť aj to, že je to práve dodávateľ, ktorý naformuloval zmluvu (štandardná typová zmluva) a rozhodol sa využiť ustanovenia zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia (napr. výpoveď). Preto práva a povinnosti zo zmlúv, ktoré sú koncipované nevýhodnejšie oproti úprave v civilnom kontexte, sú neplatné pre rozhodnutie pre rozpor so zákonom (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Námietka navrhovateľa o nemožnosti prihladať na námietku premlčania vznesenú opatrovníkom odporkyne nie je dôvodná, a to s poukazom na ustanovenia § 31 O.s.p., v zmysle ktorého ustanovený zástupca má rovnaké postavenie ako zástupca na základe plnomocenstva pre celé konanie, pokiaľ nebol ustanovený len pre určité úkony.

Rovnako neopodstatnene vyznieva argumentácia navrhovateľa o jeho nevedomosti žalovať predmetný nárok ako nárok z bezdôvodného obohatenia. Občianske súdne konanie je totiž ovládané zásadou iura novit curia (práva pozná súd). Účastníci konania nie sú povinní uplatnený nárok, ani obranu proti nemu, právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďovať pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovievané. Ak účastník uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje ním tvrdený nárok

alebo obranu proti nemu, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú (porov. uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 22. 09. 2010, sp. zn. 5 Cdo 196/2009).

Keďže bolo preukázané, že navrhovateľ odstúpil od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a teda vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré sa premlčuje v 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehote, a zároveň zo strany opatrovníka odporkyne bola dôvodne vznesená námietka premlčania uplatnenej pohľadávky, rozhodnutie súdu prvého stupňa je vo výroku vecne právne.

Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok potvrdil ako vecne správny, vrátane správneho výroku o trovách konania v zmysle zásady úspechu (§ 219 O.s.p.).

Navrhovateľ v odvolacom konaní úspech nemal a odporkyňa si trovy konania neuplatnila. Preto ich náhrada priznaná nebola (§ 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.